1846. N°. 7

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag avond.

MAANDAG 22 JUNIJ.

De Prijs der Courant is ƒ 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 20 Junij.

Eergisteren morgen ten 10 ure is Z. M. onze Koning langs deze stad, per extra-spoortrein, van H. D. uitstap naar het Loo, maar 's Gravenhage teruggekeerd.

— Z. K. H. Prins Hendrik der Nederlanden heeft op zijn verjaardag van Z. M. den Koning ten geschenke ontvangen het prachtig gebouw aan het einde van het Voorhout, toebehoord hebbende aan wijlen Zijne Exc. den Heer Verstolk van Soelen.

AMSTERDAM, 19 Junij.

Wij hebben het verlies te betreuren van den Heer Mr. J. B. Zwaerts, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Officier van Justitie in het arrondissement Amsterdam; hij stierf den 13den dezer op 60-jarigen ouderdom. Gedurende een tijdvak van 27 jaren werkzaam als ambtenaar van het Openbaar Ministerie, was hij thans de oudste in dienstjaren van dit Regterlijk collegie, terwijl hij sedert 1836, als hoofd van het Parket, de veelvuldige werkzaamheden, aan zijne betrekking verbonden, met naauwgezetten ijver bestuurde.

— De gewone vergadering van den raad der Nederl. Handelmaatschappij is den 16den dezer hier geopend en heden gesloten. Uit de opgaaf der handelingen van genoemd ligchaam, gedurende het verloopene jaar, door den President in zijne aanspraak medegedeeld, blijkt, dat in 1845 voor omstreeks ƒ 51,625,000 aan verschillende producten verkocht is, welk ƒ 6,760,000 meer is, dan de opbrengst in 1844. Aan koffij is verkocht voor nagenoeg 25 millioenen gulden; aan suiker ƒ 16,670.000; thee ƒ 865,000; tin ~~ƒ 2,161,000; indigo ƒ 4,424,000; cochenille ƒ 119,200; specerijen ƒ 2,140,000;~~ enz. De uitzendingen hebben bedragen omstreeks ƒ 9,288,000, waaronder ƒ 3,326,000 aan witte en ruwe katoen; ƒ 141,000 aan gedrukte katoenen; ƒ 175,000 aan geweven goederen; ƒ 161,000 aan koffijzakken; ƒ 145,000 aan polemieten; enz. — De bevrachte scheepsruimte heeft beloopen 77,346 lasten, dat is 6000 meer dan in het vorige jaar. — Aan de gezamentlijke reederijen is ƒ 10,721,000 voor retour-vrachten betaald; aan assurantie-premien omstreeks ƒ 790,000. Uit deze opgaven blijkt op nieuw, dat het genoemde belangrijke handelsligchaam bij voortduring de belangen van onzen handel, scheepvaart en nijverheid krachtig bevordert. Boven de vaste rente is eene uitdeeling van ƒ 65 per ƒ 1000, voor de op naam staande aandeelen bepaald.

UTRECHT, 17 Junij.

Door het schoone weder uitgelokt, waren heden ontelbare menschen van alle plaatsen herwaarts gestroomd. De optogt was luisterrijk te noemen, daar de kleederdragt der Prinsen en Edelen uitmuntend was, en ons een denkbeeld van den smaak en tooi van dien tijd kon geven. De Heer Motrien heeft de eer van het vervaardigen van de prachtige kleederen en de fraaije tuigen der paarden. De beschrijving van de kleederdragt der onderscheidene personadjen, zou eene brochure kunnen beslaan; wij zullen dus slechts enkele noemen.

Philips II, gekleed in zwart satijn, waarover een satijnen mantel, versierd met goud en edelgesteenten, lederen laarzen met satijnen kappen, gouden bordnursels en franjes. Op 't hoofd een hoed met vederen, omzet met edelgesteenten, een gouden halsketen van het Gulden Vlies, gouden degen en sporen. Het paard omhangen met rood fluweel, waarop de wapens, gouden bordnursels, kwasten en sieraden prijken. Op den kop van het paard een rijke vederbos.

Willem van Oranje, gehuld in wit en geel satijn met goud, waarover een blaauw fluweelen overkleed, met gouden bordnursels en wit bont; gele laarzen. Degen met het wapen van Nassau. Blaauwe baret met witte veren. Het paard bekleed met wit en goud, waarop de wapens van het huis.

Alva, geheel in kurus, geel lederen laarzen met gouden boorden en gouden sporen, fluweelen hoed met veren en kleuren van het huis, omhangen met een halsketen van het Gulden Vlies. Het paard bedekt met een wit kleed, waaraan zilveren franjes en waarop het wapen van Toledo prijkt.

Maximiliaan van Bourgondie, geheel geharnast, gezeten op een paard en gedekt door een hoed met gele en roode veren. Zijn helm met veren van dezelfde kleur werd, even als zijne handschoenen, door de pages gedragen. Zijn paard bedekt door een rood scharlaken paardenkleed, waarop zijn wapen.

Albertus van Egmond, geheel geharnast; met een witten mantel overdekt, waarop het wapen van zijn huis en de Ridderl. Duitsche orde prijkt. Zijn paard behangen met een met purper en goud opgelegd kleed. Op den helm stond een prachtige vederbos, bestaande uit gele en roode pluimen.

Georgius van Egmond, Bisschop van Utrecht, in plegtgewaad, gaande onder een hemel, gedragen door 4 koorknapen. Een kanten koorkleed, omhangen met rood fluweelen mantel met gouden rand en franjes, omzet met twee rijen paarlen, waarover goudlakensche kraag, op het hoofd een mijter met paarlen omzet en een Bisschopsstaf in de hand.

De plegtige optogt trok geregeld om half 6 ure van het Munsterkerkhof, wordende geopend door een detachement ruiterij met een trompetter. Hierop volgden een korps muziekanten, de Utrechtsche schutterij van dien tijd, aangevoerd door Hendrik van Eemskerk, een Banierdrager van Holland, Max. van Bourgondien, vele Edelen onder welke ook Nederlandsche; en Maria van Oostenrijk, in eene koets. Utrechtsche ingezetenen te paard, Georgius, Bisschop van Utrecht, gaande onder een hemel, gedragen door 4 koorknapen; Kanunniken, enz. Philips II, gevolgd van Spaansche edelen, geestelijken en verder gevolg, waarbij de Hertogen van Savoye en van Alba, de Prins van Oranje, de Graven van Hoorn en Egmond, de Heeren van Brederode, de Lannoy, enz. Met een corps muzikanten en een detachement ruiterij werd deze trein gesloten, die eerst bij dag de voornaamste straten doortoog. Na in de zaal van den schouwburg eenigen tijd vertoefd te hebben, had de optogt vervolgens bij fakkellicht plaats. Om een uur des nachts werd de trein voor de Studenten-Societeit onthonden. Niettegenstaande de straten soms niet te doorkomen waren door de van alle kanten toegestroomde menigte, is alles in de beste orde afgeloopen. Van vele huizen waren vlaggen uitgestoken en des avonds fraai verlicht, waaronder het hotel van den Heer Staatsraad Gouverneur uitmuntte.

GRONINGEN, 18 Junij.

Den 16den dezer overleed, in den ouderdom van bijna 72 jaren, na eene kortstondige ziekte, de Hooggeleerde Heer Stratingh, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw en sedert een paar jaren rustend Hoogleeraar in de Geneeskundige Faculteit aan de Hoogeschool alhier. Hij begon zijne openlijke loopbaan bij de Hoogeschool alhier als Medicus Academicus in het jaar 1804, werd in 1813 Suppléant van den Hoogleraar Thomassen à Thuessink, in 1814 buitengewoon en in 1815 gewoon Hoogleeraar in de Geneeskunde, en bekleedde deze gewigtige bediening met roem tot aan zijn 70-jarigen ouderdom. Ongeveer 25 jaren was hij eerst Lid, vervolgens Secretaris en eindelijk President van de Commissie van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt in deze provincie, was in 1828 lid der Staats-Commissie tot Herziening der Geneeskundige Wetten, van die in 1831 wegens de Cholera-ziekte gehouden, en lid van verdienste van het Groninger Genootschap tot Bevordering der Natuurkundige Wetenschappen. Hij was voor vele zaken en personen en met name ook voor zijne naaste betrekkingen, door raad en daad, tot veel nut en steun, doch mogt, na zoo vele jaren arbeids, zelf slechts maar kort de welverdiende rust daarvan genieten, voor dat hij in de eenwige rust overging.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ITALIE.

ROME, 5 Junij.

Gregorius XVI heeft, gedurende zijne Pauselijke waardigheid, 40 nieuwe bisdommen, in verschillende wereldDeelen opgerigt, en bovendien 4 Apostolische Vicariaten in Engeland. Van de 300 Bisschoppen, die thans, in onderscheidene landen, de kerk helpen regeren, zijn niet minder dan 500 door hem aangesteld.

— Een Fransch ministerieel blad zegt, dat het in den tegenwoordigen tijd, in welken de Pausen alleen nog eene geestelijke magt in andere landen uitoefenen, voor Frankrijk, uit een politiek oogpunt beschouwd, tamelijk onverschillig is wie tot opvolger van Gregorius XVI wordt verheven. Het wenscht echter, in het belang der wereld, en voor haren geestelijken vrede, dat de keus op een verlicht man vallen moge, die zijnen tijd begrijpt en eenige kennis van de instellingen en behoeften der constitutionele landen heeft, ten

het, 9den de belangen van Italië, eenen Paus wenscht, die al zijne krachten en vermogens aan de verbetering dier landen wijdt, over welke hij niet wereldlijk bewind zal voeren. De Mogendheden, »voegt dit blad hierbij" van welke Rome de meest belanglooze raadgevingen verwachtte mag, hebben sedert 15 jaren niet opgehouden haar hervormingen aan te prijzen, om omwentelingen voor te komen. Die raadgevingen zullen thans, met nog meerderen aandrang worden herhaald.

PRUISSEN.

AKEN, 15 Junij.

Het Stiftkapittel heeft de volgende afkondiging bekend gemaakt omtrent de aanstaande tentoonstelling der reliquiën: De ontzegeling zal den 30sten Julij, de verzegeling den 31sten plaats hebben. Iederen dag zullen de groote en kleine reliquiën in het binnenste van de Munsterkerk ter *vereering* ten toon worden gesteld. [Die, zoo als Janus Secundus in 1532 schreef, in vergelijken waren of vroomelijk geloofd werden nog in wezen te zijn. Vid. Itin. Gall. pag. 280.] Kranken en gebrekkigen, welke met dezelve willen aangeraakt worden, ontvangen van den Proost eene toegangkaart, onder overlegging van een getuigschrift des geneesheers over hun ligchamelijk lijden en van eene van hunnen Pastoor omtrent hun zedelijk gedrag, en voorafgaand gebruik der Sacramenten. Van 2 tot 4 ure des namiddags zullen de reliquiën van den toren aan het volk worden getoond. Dezelve zullen met de door de Pelgrims aangeboden voorwerpen bij het voorbijtrekken door de dienstdoende Priesters worden aangeroerd. In de Munsterkerk zal bij de openlijke tentoonstelling bij afwisseling overluid gebeden en gezongen worden.

BEIJEREN.

BAYREUTH, 11 Junij.

Het *Nieuwsblad van Opper-Frankenland* bevat eene bekendmaking der Regering dat Z. M. de Koning op onderdanig verzoek van de te Mehringen opgerigte vereeniging ter oprigting van een gedenkteeken van Luther te Mohra bewilligd heeft, dat bij zijne Protestantsche onderdanen ten dien einde gelderlijke bijdragen worden ingezameld.

HANOVER.

De werken aan den spoorweg van hier naar Bremen worden zelfs des nachts met fakkellicht voortgezet, het getal der werklieden bedraagt 1300. De weg van Hanover naar Lehr is reeds ingewijd.

— Sedert bijna drie jaren, dat de spoorweg bestaat van Kiel naar Hamburg, is de bevolking van Kiel van 7,075 tot 13,572 geklommen.

ENGELAND.

LONDEN, 17 Junij.

De beraadslagingen over de graanwet duren in het Hoogerhuis nog voort; doch er is thans beter vooruitzigt, dat het Ministerie Peel zal zegevieren. Ten minste is een amendement van den Hertog van Buckingham, om het verlaagd regt van invoer op vreemd graan (hetgeen volgens de voorgestelde wet met 1 Febr. 1849 wordt opgeheven) voortdurend zou blijven bestaan, met 163 tegen 163 stemmen verworpen; een ander amendement, om dat regt tot den voorgestelden tijd van 1 tot 3 schilling te verhoogen is met 146 tegen 107 stemmen verworpen.

— Den 16den is in het Lagerhuis over de tweede lezing beraadslaagd van de wet tot bescherming van personen en goederen in Engeland, den volgenden dag aldaarover geteekend worden.

— De hitte is hier in de laatste dagen zoo groot geweest, dat de werkzaamheden in de ijzergieterijen zijn gestremd, daar de arbeiders niet in staat waren bij hunnen zwaren arbeid zulk eene felle hitte te verdragen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 18 Junij.

De Kamer der Afgevaardigden heeft den 16den de begrooting van uitgaven voor 1847 aangenomen met 210 tegen 27 stemmen.

STADS BERIGT.

KENNISGEVING.

Schutterij.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, brengen bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat de alphabetische naamlijst van al de personen, die, overeenkomstig de wet van 11 April 1827, aan de loting voor de dienst der Schutterij moeten deel nemen, ter visie van een iegelijk zal liggen ter Secretarie dezer Stad, van 15 tot 22 Junij aanstaande, (de Zondag uitgezonderd), 's morgens van 10 tot 's namiddags ten 1 ure; en dat de loting zal plaats hebben op de Groote Pers van het Raadhuis, en wel:

Op Dingsdag den 23sten *Junij* 1846, *'s morgens ten* 9 *ure.*

Worden de zoodanigen, welke na de laatst voorgaande inschrijving zich hier ter Stede met der woon hebben gevestigd, tot eene na-loting opgeroepen, welke *op Dingsdag den* 23sten *Junij* 1846, *'s namiddags ten* 1 *ure.*

Zullen alle ingeschrevene bij elke loting worden opgeroepen, om tot de loting ter voorschrevene plaatse op te komen, op den dag en het uur in deze Kenmerking uitgedrukt; terwijl de zoodanigen, die verhinderd mogten worden zelve tot de loting op te komen, zich door een gemagtigden kunnen doen vertegenwoordigen; of geen gemagtigde comparerende, zal de loting geschieden door een der Leden van de Commissie uit het Plaatselijk Bestuur.

Wordende de belanghebbenden hiervan verwittigd, dat bij de genoemde loting aanteekening zal worden gehouden van de redenen tot vrijstelling, die de ingeschrevenen vermeenen, krachtens het 3de art. der wet, te kunnen aanvoeren, waarom het voor hen, die zoodanige redenen tot vrijstelling meenen te hebben, van belang is, door personele opkomst, of bij volstrekte beletsels, door het zenden van een met hunne omstandigheden wel bekenden gemagtigden, de loting niet te verzuimen.

En wordt eindelijk den belanghebbenden kennelijk gemaakt, dat de vrijstellingen, bij de wet toegekend, zijn de navolgende:

1°. Die met zieke of gebreken zijn behebt, welke hen tot den Wapenhandel voor het tegenwoordig oogenblik, of wel geheel ongeschikt maken.

2°. Die kleiner zijn dan eene Nederlandsche el en 570 strepen.

3°. De Geestelijken van alle Gezindheden, zoo lang zij niet van stand veranderen.

4°. De Professoren en Lectoren aan de Hoogescholen, Athenaea en Seminariën.

5°. De Studenten in de Godgeleerdheid.

6°. Die den rang van Officier in dienst van den Staat, te lande of ter zee, hebben bekleed, en door eervol ontslag de dienst verlaten hebben of gepensioneerd zijn, zoo lang zij niet in eenen gelijken of hoogeren rang bij de Schutterijen kunnen worden aangesteld.

7°. Die, wegens verandering van woonplaats, eervol uit de Schutterij zijn ontslagen in den rang van Officier, voor zoo verre zij in hunnen vorigen of in hoogeren rang niet weder kunnen worden aangesteld.

8°. Die in militaire dienst ter zee of te lande zijn; waardoor alleen worden bedoeld, zij, die na de inschrijving in militaire dienst zijn getreden, als rustende op militairen, zoo lang zij in dienst zijn, en dus niet voor Ingezetenen eener bepaalde Gemeente kunnen gehouden worden, de verpligting niet, om zich te doen inschrijven.

9°. De broeder van hem, die in persoon voor zichzelven bij de Schutterij dient; met dien verstande, dat van een gelijk getal broeders altijd de helft, en van een ongelijk getal slechts de kleinste helft tot de dienst zal worden getrokken; strekkende deze bepaling zich echter niet uit tot zoodanige broeders, die, om welke reden ook, niet meer bij hunne ouders inwonen.

Terwijl voorts in tijd van vrede van de active dienst tevens worden vrijgesteld, met de bepaling hogthans, dat zij tot de werkelijke dienst daadelijk kunnen worden opgeroepen, indien de redenen van vrijstelling waarom zij op de algemeene en bijzondere rol tevens geplaatst, doch bij de reserve zoo lang in dienst gesteld worden.

10°. Zij, die tot de dienst der nacht- of brandwachten, en tot die der brandspuiten zijn aangesteld, zoo lang zij met die werkzaamheden zijn belast.

11°. Hij- en huisbedienden, voor welke als dienstboden de personele belasting wordt betaald; waaronder echter niet zullen worden verstaan werkboden of zoodanige bedienden, die ter uitoefening van iemands beroep of bedrijf zijn benoodigd; en

12°. Zij, die voortdurend uit armen-kassen bedeeld, of in de armen-gestichten opgevoed of onderhouden worden.

En zullen dien ten gevolge, degenen, welke op vrijstelling, uit hoofde eener der bovengemelde redenen, aanspraak mogten vermeenen te kunnen maken, zoowel als zij, die zich in de dienst willen doen vervangen, de bewijzen daartoe vereischt, moeten overleggen, en in het laatste geval, de persoon, met welke zij van Nummer Willen verwisselen, kenbaar moeten maken aan de Commissie, op Woensdag den 1sten Julij aanstaande, des morgens tusschen 10 en 1 ure, op het Raadhuis, ten einde daarvan de noodige aanteekening te doen, voor zoo veel zulks bij de loting niet mogt zijn geschied; zullende op de reclames zoowel als over de goed- of afkeuring der personen, door welke men zich verlangt te doen vervangen, nader door de Commissie van onderzoek uitspraak worden gedaan.

Aldus gedaan en gepubliceerd bij Ill. Burgemeester en Wethouders der Stad *Leyden*, op den 11den Junij 1846.

DU RIEU,
Ter ordonnantie van dezelve,
PUTTKAMMER.

AKADEMIE-NIEUWS.

LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Heden hield de nieuw benoemde Buitengewone Hoogleeraar in de Faculteit der Bespiegelende Wijsbegeerte en Letteren, Dr. C. G. Cobet, zijne inwijdingsredevoering: *De arte interpretandi, grammatica et critica fundamentis innixa, primario philologi officio*, dat is: *Over de uitlegkunde op taal- en oordeelkunde gegrondvest, als den voornaamsten pligt van den beoefenaar der Oude Letteren.*

Deze inwijdingsrede was een waar letterkundig feest. De rijk begaafde en door het beschaafd en geletterd publiek inderdaad gewenschte Redenaar, sprak hoofdzakelijk over de klippen voor welke eene welbegrepen studie der Philologie zich in onze dagen behoorde te wachten; maar gaf tevens in den vorm en toon zijner voordrage een sprekend voorbeeld van de kostbaarste vruchten, die men aan die studie te danken heeft. Een zeer aanzienlijk en uitgelezen gehoor was van dit alles ingetogen, en juichte niet minder de hartelijkheid en kleinschheid toe, die in 's Redenaars bijzondere toespraken uitblonken. Men kan er op vertrouwen, dat de Philologische roem van vroegere eeuwen, die Leydens Hoogeschool heeft gekenmerkt, onder zulke voorgangers niet verwelken zal.

PROMOTIEN.

Den 18den Junij de Heer J. D. Denij, van Zutphen, in de Regten, met *Theses*.

Den 19den dito de Heer C. van Bell, van Rotterdam, in de Regten, na Publieke verdediging zijner Dissertatie: *de Usu Regulae Cotonianae.*

Z. M. heeft de beroepingen goedgekeurd, uitgebragt door de Kerkeraden der Hervormde Gemeenten van Nijmegen en Oostzaandam op DD. Meyboom, Th. Dr. te Stiens, en van Charante te Rockanje.

TILBURG, 12 Junij. Ter vervulling der vacature van de Predikantplaats alhier, is door den Kerkenraad der Herv. Gemeente geformeerd het volgend twaalftal alph. gesteld: DD. Beets, Th. Dr. te Heemstede, Briët, aan de Meern; Sprengen van Eyk, te Hilvarenbeek; Hemmes, te Wennepeerveen; Houël, te Grootelind; de Jongh, Th. Dr. te Waardenburg; van Meurs, te Gendringen; Pape, te Heusden; Soetbrood Piccardt, te Pijnacker; Schouw Santvoort, te Bennekom, en Schotel te Chaam. Zestal: DD. Briët, Sprenger van Eyk, Hemmes, Houël, Soetbrood Piccardt en Schotel. Waaruit beroepen is de WelEerw. Heer Schotel, Pred. te Chaam, c. a.

PROGRAMMA

VAN DE

MAATSCHAPPIJ DER NEDERLANDSCHE LETTERKUNDE TE LEIDEN.

De Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden hield, op den 13den Junij 1846, hare 80ste Jaarlijksche Algemeene Vergadering.

De Voorzitter opende de Vergadering met eene aanspraak, waarin hij gedacht aan *dertien* afgestorvene leden, en heeft daarna aan den, in het vorig jaar bekroonden Schrijver, den Heer Mr. H. J. KOENEN, het Gouden Ereteeken uitgereikt.

De Maatschappij heeft op hare Prijsvraag over *den invloed van* BILDERDIJK's *dichtwerken op de kennis, de ontwikkeling, beschaving en vervijning onzer moedertaal, gepaard met eene naauwkeurige aanwijzing der woorden en spreekwijzen, welke door hem, of voor het eerst ingevoerd, of uit de oudheid in het gebruik teruggeroepen zijn?* een antwoord ontvangen, getekend met de woorden van Mr. H. J. KOENEN:

„Die spraak en taal beheerscht, beerscht ook den stuf der zielen."

De ingekomene Adviezen en dienvolgens ook het Praeadvies gunstig luidende, besloot men tot de bekrooning: waarna, bij het openen van het naambriefje, de schrijver bleek te zijn, de Heer A. DE JAGER, te Rotterdam, Lid der Maatschappij.

Als *nieuwe* Prijsvragen uit de Klasse van Geschied- en Oudheidkunde, te beantwoorden vóór of op den 31sten Dec. 1847, schrijft de Maatschappij uit:

I. *Welke waren de oorzaken en bedoelingen, die vooral van de zijde van Spanje, het sluiten van het* TWAALFJARIG BESTAND *hebben te weeg gebragt? en welke gevolgen heeft dit bestand gehad, zoo ten aanzien van de blijvende scheuring der Nederlanden, en van den herstelden invloed van het Catholicismus in naburige gewesten, als met betrekking tot den minderen omvang, binnen welken de Republiek der Vereenigde Nederlanden is beperkt geworden?*

II. *Een historisch overzigt van de Kloosters en Abdijen in de voormalige Graafschappen van Holland en Zeeland; met aanwijzing van den tijd, in welken zij werden gesticht, de orden waartoe zij behoorden, en den invloed welken zij op den burgerlijken, zedelijken en godsdienstigen toestand van Nederland hebben gehad.*

De Maatschappij herhaalt hierbij nogmaals, dat op den 31sten December 1846 de termijn verstreken zal zijn der navolgende, bij haar vroeger uitgeschrevene, Prijsvragen:

I. Prijsvragen van 1845:

Voor de *Dichtkunst*:

In hoe verre kan men uit de voortbrengselen der Poëzij den inwoner aanwijzen, dien luchtgestel, woonplaats, volksaard, staatsgesteldheid en doorgaande leefwijze op de Dichtkunst der verschillende staten, vooral van de Nederlandsche, gehad hebben?

Voor de *Welsprekendheid*:

Proeve eener Geschiedenis van het Nederlandsche Proza, doormengd met voorbeelden, ook van minder algemeen bekende schrijvers.

II. Prijsvraag van den jare 1843; om de uitvoerigheid der stelte en de mocite daaraan verbonden, voor den tijd van drie jaren, uitgeschreven:

Eene geschiedenis van den Kerkbouw in ons Vaderland tot de de 16de *Eeuw: opgemaakt voorul uit naauwkeurige vergelijking der in de verschillende gewesten aanwezige oudere Kerkgestichten, en in verband beschouwd met den gang der Burgerlijke en Christelijke beschaving hier te lande.*

De platte gronden en afbeeldingen, welke hierbij noodig geacht worden, kunnen op eene eenvoudige schaal worden ingericht.

Omtrent deze laatste vraag, die over den *Kerkbouw*, moet hierbij nog herinnerd worden, dat er op de Vergadering des jaars 1844 besloten is, uit aanmerking der voor dezelve benoodigde reizen, teekeningen enz. aan het best gekeurde antwoord, boven den gewonen Penning der Maatschappij, als buitengewone erkentenis toe te wijzen, eene geldelijke beloning van *een honderd en vijftig gulden*.

De Prijs bestaat in een *gouden* penning, ter waarde van *een honderd en vijftig gulden*, of wel, de waarde van dien. De in te zenden stukken moeten (volgens art. 71 der Wetten), met eene andere hand dan die des autheurs geschreven, *vrachtvrij* vóór of op den bepaalden dag bezorgd worden ten huize van den ondergetekende, of wel, van Mr. J. G. LA LAU, Secretaris tot de briefwisseling der Maatschappij.

Tot Leden der Maatschappij zijn tenzelfden dage benoemd de volgende Inlandsche HH.: D. D. Buchler, te Amsterdam, Lid der vierde Klasse van het Kon. Ned. Instituut; J. T. Bodel, Th. Dr., Pred. der Herv. Gemeente te Hall op de Veluwe; W. Hecker, Litt. Dr. en Lector Paedagogices te Groningen; J. A. C. van Heusde, Litt. Dr. en Rector der Latijnsche Scholen te Amerstoort; A. des Amorie van der Hoeven Jr., Th. en Litt. Dr. en Pred. der Remonstr. Gemeente te Utrecht; J. J. Le ten Kate, Pred. der Herv. Gemeente op Marken; W. Muurling, Th. Dr., Hoogl. der Godgeleerdheid te Groningen; J. J. van Oosterzee, Th. Dr., en Pred. der Herv. Gemeente te Rotterdam; J. G. Ottema, Litt. Dr., en Praeceptor der Lat. Scholen te Leeuwarden, Secretaris van het Friesch Genootschap voor Oudheid-, Taal- en Geschiedkunde; G. Graaf Schimmelpenninck, op het Nyenhuis bij Goor in Overijssel, Minister van Staat, Lid van de Eerste Kamer der Staten Gener., Mr. J. W. Tydeman, Advokaat te Amsterdam; R. Westerhoff, Med. Dr., te Warffum. P. Bleeker, te Batavia, Lid en Bibliothecaris van het Batav. Genootschap voor Kunsten en Wetenschappen. En de Buitenl. HH. L. van Hoogeveen Sterck, te Antwerpen, F. Bene, te Gent, Voorzitter der aldaar gevestigde Maatschappij: *De taal is gansch het Volk*, A. M. E. Chalguion, Litt. D. aan de Kaap de Goede Hoop.

LEIDEN, 19 Junij 1846. J. T. BODEL NIJENHUIS,
Secretaris der Maatschappij.

Wij zijn verzocht van wege Commissarissen der Maatschappij van Toonkunst alhier, het navolgende aan de Lezers onzer Courant mede te deelen.

DAARSTELLING EENER NIEUWE KLASSE TOT OPLEIDING VAN ONDERWIJZERS.

Bij het oprigten der thans sedert meer dan twaalf jaren alhier bloeijende Muzijkschool, hebben zij die het eerst het denkbeeld voor zulk eene inrigting, ontwierpen, zich in de eerste plaats ten doel gesteld, om in eene sedert langen tijd bestaande behoefte aan goed, stelselmatig en min kostbaar onderwijs in de Toonkunst te voorzien, en een perk te stellen aan den steeds meer en meer toenemenden nadeeligen invloed, dien min bevoegde onderwijzers ook hier ter stede op eene kunst oefenden, bij welker bloei de smaak voor het edele en goede, en de beschaving zulk een onmiskenbaar belang hebben.

Het was bij de krachtige medewerking die de oprigters der Muzijkschool en naderhand de Commissarissen der hier gevestigde Maatschappij voor Toonkunst, zoo ruimschoots van hunne stadgenooten mogten ondervinden, niet moeijelijk om de gelegenheid tot het erlangen van zulk een goed onderrigt binnen het bereik te stellen ook van de minder bemiddelde klasse.

Om echter ook de geheel onvermogenden van lieverlede en zoo veel mogelijk in dat voorregt te doen deelen, traden Commissarissen in overleg met de Plaatselijke Schoolcommissie, met dat goede gevolg, dat alras eene afzonderlijke klasse bij de Muzijkschool geopend kon worden, in welke de Ondermeesters van de stads scholen voor armen en minvermogenden, van Godsdienstige en liefdadige gestichten tot het geven van onderrigt in de beginselen der Toonkunst, en wel bepaald in den Zang, opgeleid zouden worden, om naderhand op hunne beurt, dat onderwijs op hunne eigene scholen aan de leerlingen mede te deelen; en zoo doende van lieverlede aan de verbetering van het volkszang, en daarbij aan de veredeling of het opwekken van den smaak, bij de lagere klassen werkzaam te wezen.

Dat de aangewende pogingen al spoedig met eenen gunstigen uitslag bekroond werden, hiervan mogten Commissarissen zich eenige jaren geleden overtuigen, door het verslag eener uit hun midden benoemde sub-Commissie, nadat deze laatste door de vriendelijke tegemoetkoming der Plaatselijke Schoolcommissie, in staat was gesteld om een opzettelijk onderzoek te doen naar den stand van het Zang-onderwijs op de boven bedoelde scholen.

Behalve eenige ondermeesters der stads armenscholen en die van een der weeshuizen, hadden ook enkele ondermeesters van burgerscholen hun verlangen te kennen gegeven, als kweekelingen bij de onderwijzers-klasse der Muzijkschool opgenomen te worden. Commissarissen voldeden gaarne aan dat verlangen, zoo lang zulks met den goeden gang van het onderwijs bestaanbaar was, maar zij zagen zich hunnes ondanks genoodzaakt, sedert de oudere kweekelingen dier klasse aanmerkelijke vorderingen gemaakt hadden, hunne aanvraag om toelating af te slaan, slechts in zeer weinige gevallen kon eene uitzondering gemaakt worden, wanneer de zich aanmeldende door voorafgaande oefening zich tot eene genoegzame hoogte gebragt had, om het meer gevorderde onderwijs der kweekelingen-klasse met vrucht bij te wonen.

Commissarissen der Maatschappij, wenschende in de al meer en meer kenbaar wordende en dringende behoefte te voorzien, en tevens, zonder reeds belangen te benadeelen, de gelegenheid ter bekoming en verspreiding van muzijkale kennis zoo veel mogelijk uit te breiden, hebben na rijpe overweging besloten:

Er zal, behalve de reeds bestaande, voor alle Onderwijzers of Onderwijzers-Kweekelingen, zoo binnen als buiten deze stad, eene tweede lagere normaalklasse geopend worden, voor het onderrigt in de beginselen der Toonkunst en voornamelijk der Zangkunst.

Het onderwijs op die klasse zal gegeven worden een uur 's weeks, des Zaterdags van twee tot drie ure, in een der vertrekken van de Muzijkschool.

Het onderwijs zal in drie termijnen, elk van een half jaar verdeeld worden, en dus in den tijd van anderhalf jaar ten einde loopen, na welken tijd, bij voldoende vorderingen, gebleken door voorafgaand onderzoek, de kweekelingen tot de hoogere normaal-klasse bevorderd zullen worden.

Zij die wenschen tot dat onderwijs toegelaten te worden, zullen zich te dien einde persoonlijk moeten aanmelden bij den Commissaris-Secretaris der Maatschappij.

Zoodra een genoegzaam aantal kweekelingen ingeschreven zal zijn, zullen in het volgende Maatschappelijke jaar, hetwelk begint met 1e Augustus eerstk., de lessen een aanvang nemen.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd: Mr. A. E. VAN DISHOECK,
Notaris te Heinkenszand,
LEIDEN, 17 Junij 1846. G. J. V. DUIJL.

Voor de vele blijken van belangstelling, bij de bevalling mijner Echtgenoote ontvangen, betuig ik bij deze oprechten dank.

W. C. BOCK.

Burgemeester en Wethouders der Stad Leyden,

brengen bij dezen ter kennis der belanghebbenden dat op *Maandag den* 22sten *Junij aanstaande*, 's middags ten twaalf ure, op het Raadhuis in het openbaar zal plaats hebben de UITLOTING van zoo vele OBLIGATIEN der gevestigde schuld, ten laste dezer stad, als het bedrag der voor de vereffening en aflossing dier schuld in dit jaar beschikbare som zal toelaten, — alles in overeenstemming met het daartoe betrekkelijke plan, gearresteerd bij den Raad op den 18den Junij 1839 en nader gewijzigd op den 9den Maart 1840.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

A. O. E. Grave VAN LIMBURG STIRUM,
Wethouder.

Leyden, 18 *Junij* 1846. Ter ordonnantie van dezelve,
V. PUTTKAMMER.

Die van de **nieuw afgesloten ZWEMPLAATS** of van de daarbij aangebouwde **BAD-LOCALEN**, in den Singel bij de Heerenpoort, verlangt gebruik te maken, kan daaromtrent de noodige inlichting bij den Ondergeteekenden verkrijgen. Terwijl de Voorwaarden ook aan het Kantoor der Stedelijke Belasting aan de Heerenpoort, en bij den Stads-Architect zijn te vernemen.

☞ De Abonnements-Lijst ligt bij laatsgemelde steeds gereed.

De Opening is bepaald op den 6den Julij.

P. H. Baron TAETS VAN AMERONGEN.

MAATSCHAPPIJ VOOR TOONKUNST TE LEYDEN.

ONDERWIJZERS of KWEEKELINGEN, uit het tweede distrikt dezer Provincie, zoo binnen als buiten *Leyden*, verlangende bij de MUZIJKSCHOOL DER MAATSCHAPPIJ tot het geven van onderrigt in de Toonkunst opgeleid, en daartoe bij de nieuw daargestelde tweede normaal klasse (*zie het berigt hierboven*) ingeschreven te worden, gelieven zich, liefst nog voor het einde dezer maand, in allen gevalle vóór 1°. Augustus aan te melden bij

den Commiss. Secret. der Maatschappij,

Leyden, 20 *Junij* 1846. LEEMANS. (*Boommarkt*).

Aan de DEELHEBBERS in de ***Maatschappij tot uitoefening van Kust- en Steurharing-Visscherij te Katwijk*** wordt kennis gegeven, dat het **VERSLAG** en de **BALANS** afgedrukt, en van heden af verkrijgbaar zijn ten Kantore van de Kassiers LEZWIJN & EIGEMAN te *Leyden*.

NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ.

De Directie maakt, ingevolge het 94ste der Artikelen van Overeenkomst, bekend, dat, door den Raad in deszelfs Zitting van heden, in overeenstemming met de bepalingen van het 92ste en 93de der evengenoemde Artikelen, is besloten, tot de uitkeering van een **DIVIDEND** over het Boekjaar 1845, ten bedrage van *Vijf en Zestig Guldens*, over elk Aandeel groot *f* 1,000, staande **op naam**; en verwittigt dien ten gevolge de Houders van **Aandeelen op naam**, dat overeenkomstig den inhoud der bij die Aandeelen af te geven Nieuwe **Dividend-Bewijzen**, tot de betaling, tegen intrekking van het *Elfde* derzelve, zal worden gevaceerd bij de NEDERLANDSCHE BANK te *Amsterdam*, en wel te beginnen met den 1sten *Augustus* 1846.

Tevens wordt ter kennis gebragt van de Houders van **Aandeelen op naam**, dat, te beginnen met *Maandag den* 29sten *Junij* aanstaande, dagelijks, (Zaturdags, Zondag en de Feestdagen uitgezonderd) van des ochtends 9 tot des namiddags 2 ure, ten Kantore der Directie zal worden gevaceerd tot afgifte van **Nieuwe Dividend-Bewijzen**, bij de bovenvermelde Aandeelen behoorende, en zulks onder overlegging dier Aandeelen, (zonder de Coupon-Bladen) met bijvoeging van, naar volgorde op te maken Nommerlijsten, die *gratis* verkrijgbaar zijn bij de Boekhandelaren BLIKMAN & SARTORIUS op den Vijgendam alhier; voor de aldus in te leveren stukken zullen Regts worden afgegeven, welke op den 8sten dag na de inlevering wederom tegen de Aandeelen met de nieuwe **Dividend-Bewijzen** zullen kunnen worden ingewisseld.

Amsterdam, 19 *Junij* 1846. VAN DER OUDERMEULEN, *Pres.*
T. SCHUURMAN, *Dir. fung. Secr.*

Op **DINGSDAG** en **WOENSDAG** den 23sten en 24sten dezer, zijn *te Zien*, des morgens van 10 tot des namiddags ten 3 ure, de NATUURKUNDIGE INSTRUMENTEN, KASTEN en BOEKWERKEN, welke op *Woensdag* den 25sten dezer, des morgens ten *tien* ure zullen geveild worden, ten huize van den Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK, alhier.

Bij den Boekhandelaar P. H. VAN DEN HEUVELL, te *Leyden*, is in het licht verschenen, en alom verzonden:

A. von HUMBOLDT, **KOSMOS.** Ontwerp eener Natuurkundige Wereldbeschrijving. Naar het Hoogduitsch door E. M. BEIMA. 1ste Deel, 2de Aflevering . . . . . *f* 1.75.

De 3de Aflevering, waarmede het 1ste Deel compleet zal zijn, is ter perse, en volgt spoedig; terwijl de Inteekening op dit belangrijk Werk, nog *tot* aan de uitgave van die Aflevering blijft opengesteld.

A. A. FRESCO.

TANDMEESTER VOOR HET KONINGRIJK DER NEDERLANDEN,

volgens besluit van Z. M. den Koning.

wonende op den Nieuwen Rijn, ten huize van den Heer JANSEN, in het *Hoeden- en Petten-Magazijn*, Wijk VII No. 50,

brengt ter kennis van zijne geëerde Stadgenooten en Belanghebbenden, dat hij steeds voortgaat met het Inzetten van Minerale Transparante **KUNST-TANDEN**, naar zijn nieuw Systema.

Verder is bij te onthieden en te raadplegen over het Plomberen van Holle **KIEZEN of TANDEN**, met het alom vermaarde *Minerale Succedaneum*, dat niet alleen de pijn wegneemt, maar bijzonder dienstig is om de onaangename lucht, uit het heenbederf voortkomende, dadelijk te beletten; alsmede over alle ziekten en gebreken van den Mond, over het uitnemen van alle pijnlijke Kiezen of Tanden, (al zijn ze reeds afgebroken) alsmede over het aangaan van abonnementen, hetwelk voor huisgezinnen waarin zich kinderen bevinden zeer geschikt is.

Verder zijn bij bovengenoemden *Dentiste* te bekomen Tandpoeder, Tand-Opiat en alle Tincturen, tot het stillen van Tand- en Kiespijn, tot het Wit maken en het behoud voor Tanden en Tandvleesch. Ook is bij hem te bekomen het vermaarde

EAU DE FRESCO,

hetwelk de Zwartste Tanden Ivoorwit maakt, à *f* 0.75 de Flacon.

☞ *De Armen worden gratis geholpen.*

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaturdag, 20 *Junij* 1846.

Witte Tarwe *f* 10.40 tot *f* 10.80 Oude Rogge *f* 8.80 tot *f* 9.00. Nieuwe Rogge *f* 8.00 tot *f* 8.50. Nieuwe Gerst *f* 1.20 tot *f* 1.60. Haver *f* 3.30 tot *f* 4.10. Nieuwe Paardenboonen *f* 6.00 tot *f* 6.30. Duivenboonen *f* 6.80 tot *f* 7.20.

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturdag, 20 *Junij* 1846. Van 29 tot 35 Gulden.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

ZATURDAG 20 JUNIJ, ten 4 ure.

			Hoogste koers.	Laagste koers.
Nederland,	Werkelijke Schuld.	à 2½ pCt.	60⅞	60½
	Dito dito.	» 3 »	73½	
	Dito dito.	» 4 »	95⅝	
	O. I. Leening.			
	Amortisatie Syndicaat.			
	Dito dito.	» 3½ »		
	Handel-Maatschappij.	» 4½ »	170½	
	Haarlemmermeer.	» 5 »		
	Aandeelen Rijn-Spoorweg.	» 4½ »		
	Aandeelen Holl. Spoorweg Maatschappij.			
Belgie,	Certificaten.	» 2½ »		
	Dito. Dito.	» 4½ »		
	Dito bij Rothschild.	» 2½ »		
Spanje,	Leening bij Ardoin van 85 £.	» 5 »		
	Dito bij dito, onbep. stukken.	» 3 »	40⅛	
	Dito.	» 5 »		
	Dito Binnenl.			
	Coupons Ardoins.	» 3 »	18⅛	18⅛
Portugal,	te Londen.	» 3 »	50	50½
	Dito.	» 4 »		
Rusland,	Oblig. Hope 1798 en 1816.	» 5 »		
	Dito dito 1828 en 1829.			
	Cert. bij dito 1831 en 1833.	» 5 »		
	Dito bij Hope.	» 4 »		
	Dito bij Stieglitz & Co.	» 4 »	88⅞	
	Certificaten te Hamburg.	» 5 »		
	Dito te Londen.	» 5 »		
	Inschrijving in Assign.	» 6 »		
	Certificaten van dito.	» 6 »		
Polen.		» 4 »		
	Dito Aandeelen met Loting.	*f* 300 *f*		
	Dito dito.	500		
Pruissen,	Loten.			
Oostenrijk,	Oblig. Weener Bank.	à 5 pCt.		
	Idem.			
	Oblig. Metalliek.	» 5 »		
	Idem.	» 2½ »		
	Aandeelen 28 Mei 1834.	*f* 500 *f*		
	Idem 1 April 1839.	» 250 »		
Napels,	Certif. Adm. bij Lam. en Bouw.	à 5 pCt.		
Brazilie,	Idem.			
Amerika,				
	Dito.	» 6 »		
	Dito Bankaktien.	» 5 »		
Mexico.		» 5 »		
	Dito Uitgestelde Schuld.	» 5 »		
Grenada.		» 1 »		
Venezuela.		» 2 »		

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. & G. LA LAU.